

“ วัดพุทธมงคล ”

เมืองแพร่มีดี ไหว้พระพันปี เสริมบารมี ที่ตำบลองกาต อายุกว่า 1,360 ปี

“พระพุทธมงคลประดิษฐานหน้ากำแพงแสนดอก” หน้าตักกว้าง 9 ศอก สูง 9 ศอก เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยแบบสุโขทัย โปรดสังเกตรูปพระมาลี ทำใหญ่กว่าธรรมดา เพราะเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ สร้างเมื่อประมาณปี พ.ศ. 1200 ภายในเป็นเจดีย์ทองคำบรรจุพระเกศธาตุขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วหุ้มด้วยศิลาแลงเป็นองค์พระ

บ้านดอนนิมิตร ตั้งอยู่ใน ต.ร่องกาต อ.สูงเม่น จ.แพร่ ในอดีตมีหมู่บ้านเดียว คือหมู่บ้าน 1 ปัจจุบันมี 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 9 วัดพุทธมงคล (วัดร้าง) เดิมชาวบ้าน เรียกว่า วัดดอกมหาหลวงเบรณิดบ้าง วัดกำแพงแสนดอกบ้าง ที่เรียกว่าวัดดอกมหาหลวงเบรณิด นั้นเพราะมีตำนานกล่าวไว้ว่า มีดินมหาหลวงต้นหนึ่งอยู่ใกล้ปากน้ำหน้าวัดพระพุทธมงคลทางทิศเหนือ ปัจจุบันได้ขุดหาพบแล้ว อาจเป็นดินมหาหลวงพันธุ์เดียวกับดินมหาหลวงที่กล่าวไว้ในตำนานวัดพระธาตุแช่แห้งก็ได้ตามตำนานกล่าวไว้ว่า ในอดีตกาลครั้งหนึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาประทับบนอาสนะใต้ต้นจิงจอก (ต้นสะแก) มีพระโสมนัสและพระอุตตระเถระนั่งเฝ้าอยู่ใกล้ๆ ส่วนเบื้องพระพักตร์ (หน้า) ของพระองค์ มีเจ้าเมืองผู้ครองนครแพร่ (จ.แพร่ในปัจจุบัน) และขุนนางผู้ใหญ่หนึ่งเฝ้าอยู่เฉพาะพระพักตร์ พระพุทธเจ้าจึงตรัสถามเจ้าผู้ครองเมืองแพร่ว่า นั้นต้นอะไรใหญ่โตนัก มีผลเป็นพวงใหญ่ เจ้าผู้ครองนครเมืองแพร่ กราบถวายว่า “ ต้นมหาหลวง ” พระเจ้าข้า แต่ผมมีรับประทานไม่ได้ถ้ารับประทานแล้วจะทำให้บิณฑบาตและบิณฑบาตตาย ไม่มีใครกล้ารับประทาน พระองค์จึงตรัส ให้เจ้าผู้ครองนครเมืองแพร่ นำมาถวายเจ้าผู้ครองเมืองแพร่ จึงสั่งให้สำราญไปนำถวาย พระองค์จึงกับพระศรี (หมากพลู) จนหมดผล ไม่มีอาหารบิณฑบาตและบิณฑบาตแต่ประการใดเลย พระองค์จึง ส่องหากที่ใกล้เคียงให้เจ้าผู้ครองเมืองแพร่ แจกจ่ายแก่ขุนนางผู้ใหญ่ และประชาชนรับประทานแล้วรู้สึกว่ามีรสหวาน มีกลิ่นหอมเป็นอัศจรรย์ยิ่งนัก เมื่อเวลาผ่านไปนานวันก็ตายลงเหลือแต่ดอกแห้งแข็ง ไม่พุ่มเหมือนต้นมหาหลวงทั่วไป ในเวลาต่อมาคนมีแสงพวยพุ่งออกมาจากดินมหาหลวงนั้นอย่างสวยงาม ชาวบ้านจึงพากันเล้าโลมกันทั่วไปว่า เป็นดอนเบรณิด จึงพากันเรียกหมู่บ้านของตนเองว่าบ้านดอนนิมิตร อีกหนึ่งชื่อที่เรียกว่า **วัดกำแพงแสนดอก** นั้น ตามที่เล่าสืบกันมาว่ามีชาวบ้านพากันไปก่อสร้างวิหารครอบพระพุทธรูป พอถึงเวลาสร้างวิหารกลางวันเสร็จแล้วช่วยกันทำความสะอาดเก็บเศษอาหารในดอกห่อข้าวไปทิ้งลงในสระน้ำหน้าวัดริมถนนทางทิศเหนือทุกวัน ผลปรากฏว่าเศษอาหารในดอกห่อข้าวที่นำไปทิ้งนั้นจมหายไปในดง ไปโผล่ที่แม่น้ำยมตรงบ้านวังจันทน์ตามล้นสาย อำเภอสองแคว จังหวัดแพร่ ชาวบ้านในสมัยนั้นจึงพากันเรียกว่า วัดกำแพงแสนดอก กาลเวลาล่วงมาบัดนี้ ก็กลายเป็นวัดร้าง ประชาชนมีจำนวนมากขึ้นก็ไม่มีวัดที่จะไปทำบุญ ชาวบ้านจึงได้ร่วมแรงร่วมใจกัน สร้างวัดขึ้นใหม่กลางหมู่บ้าน ทางทิศตะวันตกของวัดพระพุทธมงคล ห่างออกไปประมาณ ๒๐๐ กว่าเมตร

ในปี พ.ศ. ๑๔๔๔ เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงตั้งชื่อวัด ที่สร้างใหม่ว่า วัดดอนนิมิตร เพื่อให้สอดคล้องกับดอกมหาหลวงเบรณิด ที่กล่าวกันข้างต้น และดอนขุน ที่มีอยู่ในบริเวณวัดซึ่งเป็นดอนขุน ที่เก่าแก่มาแต่โบราณ ตามคำเล่าขานของผู้เฒ่าผู้แก่ในสมัยก่อนสืบว่า ดอนขุน ในสมัยนั้นไม่มีกิ่งไม้มีดอก มีลักษณะเป็นดอ เวลาลอดดอกและผลจะออกตามดินต้น และรากที่อยู่บนพื้นดินอย่างมากมาย ชาวบ้าน จึงพากันเรียกหมู่บ้านของตนว่า “ บ้านดอนนิมิตร ” (สมัยภาษา นายมิ่ง กาวัน อายุ ๔๐ ปี บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๑ และนายประสงค์ จิตพอง อายุ ๗๖ ปี บ้านเลขที่ ๖๓/๑ หมู่ที่ ๙ ตำบลร่องกาต อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่)

“เจดีย์วัดพระพุทธมงคล” บรูณะซ้อนแซมเมื่อประมาณ พ.ศ.2537 สร้างขึ้นเพื่อครอบเจดีย์เดิม เป็นเจดีย์ที่มีสิ่งลึกลับมหัศจรรย์เกิดขึ้น โดยปรากฏมีดวงแก้วออกมาจากเจดีย์ส่องแสงสว่าง มีขนาดเป็นรูปทรงกลมเท่าผลส้ม เปล่งรัศมีสุกใสสีส้มแกมสีเขียวยาวรดดั่งสีพระจันทร์ทรงกรด แสงสุกใสดังกล่าวมักจะปรากฏให้เห็นช่วงเวลาใกล้ วันสำคัญของพระพุทธศาสนา

องค์การบริหารส่วนตำบลองกาต

“ ต้นผึ้ง ” หรือ ต้นเรืองพันปี

มีลักษณะสูงใหญ่ ลำต้นสีขาวนวลและมีผิวเรียบมีกิ่งก้านที่แผ่กว้าง ต้นผึ้ง ได้ชื่อนี้มาเพราะเป็นต้นไม้ที่ผึ้งหลวงมาทำรังอาศัยอยู่มากกว่า 100 ปี ชาวบ้านจึงพากันเรียกว่า “ต้นเรืองพันปี” และได้นำชื่อมาเป็นส่วนหนึ่ง ในคำขวัญของหมู่บ้าน ดอนมีดร์ ด้วย ต้นผึ้ง ศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์สะท้อนให้เห็นได้ในวิถีแห่งความเชื่อ ต้นผึ้ง ในอดีตเล่ากันว่า เดิมต้นผึ้งมีผึ้งมาทำรังมากกว่า 100 รัง ด้วยเหตุนี้จึงมีคนที่ต้องการรังและนำหวานจากผึ้งที่ทำรังอยู่บนต้นผึ้ง แต่เนื่องจากเป็นต้นไม้ที่มีอายุมากกว่า 100 ปี จึงเป็นต้นไม้ที่เคารพของชาวบ้านเชื่อว่ามือคนแตะพออยู่แลต้นไม้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยคุ้มครองดูแลบริเวณวัดพระพุทธมงคล ณ ที่แห่งนี้เช่นกันในปี พ.ศ.2515 หนานปันเป็นผู้ที่มีคาถาอาคม เพื่อดึงดูดการเพียงน้ำผึ้งและรังผึ้ง จึงทำการสะกดต้นไม้และสิ่งศักดิ์ไว้ หลังจากที่จะกดต้นไม้รวมถึงสิ่งศักดิ์ ก็ได้เกิดสิ่งที่ไม้อาจพิสูจน์ได้ หนานปันได้ตกจากต้นผึ้งขณะเก็บน้ำผึ้ง จนถึงแก่ชีวิต ตั้งแต่นั้นมา ผึ้งก็ได้น้ำจากต้นผึ้งทิ้งรังไปอยู่ที่อื่นจนหมดจนถึงปัจจุบัน ก็ไม่มีผึ้งมาทำรังอีกเลย

องค์การบริหารส่วนตำบลร้องกาศ

